EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 14.11.2012
COM(2012) 659 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

2011. AASTAL IONISEERIVA KIIRGUSEGA TÖÖDELDUD TOIDU JA TOIDU KOOSTISOSADE KOHTA

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

2011. AASTAL IONISEERIVA KIIRGUSEGA TÖÖDELDUD TOIDU JA TOIDU KOOSTISOSADE KOHTA

1. ÕIGUSLIK ALUS JA TAUST

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. veebruari 1999. aasta direktiivi 1999/2/EÜ (ioniseeriva kiirgusega töödeldud toitu ja toidu koostisosasid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta)[1] artikli 7 lõike 3 kohaselt peavad liikmesriigid edastama komisjonile igal aastal:

– kiiritusrajatistes läbi viidud kontrolli tulemused, eelkõige töödeldud toidu ja toidu koostisosade rühmad ja kogused ning kasutatud doosid

ning

– toote turuleviimise etapis tehtud kontrolli tulemused ja ioniseeriva kiirgusega töödeldud toodete avastamiseks kasutatud meetodid.

Direktiivi artikli 7 lõikega 4 on ette nähtud, et komisjon avaldab *Euroopa Liidu Teatajas*:

– üksikasjalikud andmed liikmesriikide heakskiidetud kiiritusrajatiste kohta ja võimalikud muudatused nende staatuses;

– aruande, mis põhineb riiklike järelevalveasutuste esitatud teabel.

Käesolev aruanne hõlmab perioodi 1. jaanuarist 2011 kuni 31. detsembrini 2011. Aruanne hõlmab teavet, mille 25 liikmesriiki on komisjonile edastanud. Andmeid ei esitanud Bulgaaria ja Malta.

Üldist teavet toiduainete kiiritamise kohta saab Euroopa Komisjoni tervise- ja tarbijaküsimuste peadirektoraadi kodulehelt[2].

1.1. Kiiritusrajatised

Direktiivi 1999/2/EÜ artikli 3 lõike 2 kohaselt võib toitu ja toidu koostisosi kiiritada ainult heakskiidetud kiiritusrajatistes. ELi kiiritusrajatisi kiidavad heaks liikmesriikide pädevad ametiasutused. Artikli 7 lõike 3 kohaselt peavad liikmesriigid komisjoni oma heakskiidetud kiiritusrajatistest teavitama.

[1] EÜT L 66, 13.3.1999, lk 16.

[2] http://ec.europa.eu/food/food/biosafety/irradiation/index_en.htm

Toitu ja toidu koostisosi võib kiiritada vaid järgmiselt:

– radionukliidide ^{60}Co või ^{137}Cs gammakiirgusega;

– röntgenikiirgusega, mis pärineb maksimaalselt 5MeV nominaalsel energiatasemel (maksimaalne kvantenergia) töötavast seadmest;

– beetakiirgusega, mis pärineb maksimaalselt 10MeV nominaalsel energiatasemel (maksimaalne kvantenergia) töötavast seadmest.

Komisjon on avaldanud liikmesriikide heakskiidetud kiiritusrajatiste nimekirja[3].

1.2. Kiiritatud toit ja toidu koostisosad

Euroopa Liidus on kuivatatud maitsetaimede, vürtside ja köögiviljasegude kiiritamine lubatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. veebruari 1999. aasta direktiiviga 1999/3/EÜ ioniseeriva kiirgusega töödeldud toidu ja toidu koostisosade ühenduse loetelu kehtestamise kohta[4]. Lisaks sellele teatasid seitse liikmesriiki, et nad hoiavad jõus teatavate toidu ja toidu koostisosade riiklikke lube kooskõlas direktiivi 1999/2/EÜ artikli 4 lõikega 4. Komisjon on avaldanud riiklike lubade nimekirja[5].

Kõik kiiritatud toidud, mis sisaldavad ühte või mitut toiduaine kiiritatud koostisosa, peavad olema tähistatud sõnadega „kiiritatud" või „töödeldud ioniseeriva kiirgusega". Kui kiiritatud toodet kasutatakse liittoiduaine koostisosana, lisatakse samad sõnad koostisosade loetelus selle koostisaine juurde. Pakkimata toote puhul märgitakse need sõnad koos toote nimetusega tahvlile või sildile, mis asub selle mahuti kohal või kõrval, kuhu toode on paigutatud.

Korrektse märgistamise jõustamiseks või loata toodete avastamiseks on Euroopa Standardikomitee Euroopa Komisjoni volitusel standardiseerinud mitu analüüsimeetodit.

2. KIIRITUSRAJATISTES LÄBI VIIDUD KONTROLLIMISTE TULEMUSED

Käesolevas aruande punktis käsitletakse kiiritusrajatiste kontrollimiste tulemusi, eelkõige töödeldud toodete kategooriate, koguste ja kiiritusdooside osas. Vastavalt liikmesriikide edastatud teabele kinnitasid pädevate asutuste teostatud kontrollimised, et heakskiidetud kiiritusrajatised vastavad direktiivi 1999/2/EÜ nõuetele.

Järgmistes tabelites on esitatud ELi liikmesriikide heakskiidetud rajatistes 2011. aastal kiiritatud toodete kategooriad ja kogused.

2.1. Belgia

[3] ELT C 265, 1.9.2012, lk 3.
[4] EÜT L 66, 13.3.1999, lk 24.
[5] ELT C 283, 24.11.2009, lk. 5.

Riigis on üks heakskiidetud kiiritusrajatis.

Tootekategooria	Töödeldud kogus (tonnides)	Keskmine neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljasegud	238,129	6 - 9
Külmutatud konnakoivad	3 050,944	5
Kodulinnuliha	1 378,752	5
Kalad, karbid ja molluskid	153,122	3 – 5
Dehüdreeritud veri, plasma ja koagulaadid	84,1	6 – 9
Köögiviljad	4,86	3 – 5
Riisijahu	44,25	3
Munavalge	32,805	3
Kummiaraabik	2,1	3
Ternespiim (ainult veterinaaruuringuteks)	41,887	0 - 10
Kokku	**5 030,949**	

2.2. Bulgaaria

Riigis on kaks heakskiidetud rajatist. 2011. aasta kohta andmeid ei esitatud.

2.3. Tšehhi Vabariik

Riigis on üks heakskiidetud kiiritusrajatis.

Tootekategooria	Töödeldud kogus (tonnides)	Keskmine neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljasegud	24,2	4-10
Kokku	**24,2**	

2.4. Saksamaa

Riigis on neli heakskiidetud rajatist. Neist kahes rajatises toitu ei kiiritatud.

Tootekategooria	Töödeldud kogus (tonnides)	Keskmine neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljasegud	152	<10
Kokku	**152**	

2.5. Hispaania

Riigis on kaks heakskiidetud rajatist. Ühes rajatises toitu ei kiiritatud.

Tootekategooria	Töödeldud kogus (tonnides)	Keskmine neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja	307,546	<10

köögiviljasegud		
Kokku	**307,546**	

2.6. Eesti

Riigis on üks heakskiidetud kiiritusrajatis.

Tootekategooria	Töödeldud kogus (tonnides)	Keskmine neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljasegud	19,2	10
Kokku	**19,2**	

2.7. Prantsusmaa

Riigis on viis heakskiidetud rajatist.

Tootekategooria	Töödeldud kogus (tonnides)	Keskmine neeldumisdoos (kGy)
Kodulinnuliha	114,418	5
Kummiaraabik	69,198	3
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljasegud	0,66	10
Külmutatud konnakoivad	510,625	5
Kokku	**694,901**	

2.8. Ungari

Riigis on üks heakskiidetud kiiritusrajatis.

Tootekategooria	Töödeldud kogus (tonnides)	Keskmine neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljasegud	142	3-8
Kokku	**142**	

2.9. Itaalia

Riigis on üks heakskiidetud kiiritusrajatis. 2011. aastal toitu ei kiiritatud.

2.10. Madalmaad

Riigis on kaks heakskiidetud rajatist.

Tootekategooria	Töödeldud kogus (tonnides)	Keskmine neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljasegud	199,585	6.4-7.3
Konna kehaosad	352,611	4
Kodulinnuliha	111,955	5
Veetustatud köögiviljad	446,802	2-4
Munavalge	421,982	1.3
Krevetid (külmutatud)	38,478	3
Kokku	**1 572,878**	

2.11. Poola

Riigis on kaks heakskiidetud kiiritusrajatist.

Tootekategooria	Töödeldud kogus (tonnides)	Keskmine neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljasegud	105,8	5-10
Kokku	**105,8**	

2.12. Rumeenia

Riigis on üks heakskiidetud kiiritusrajatis.

Tootekategooria	Töödeldud kogus (tonnides)	Keskmine neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljasegud	20	8
Kokku	**20**	

2.13. Ühendkuningriik

Riigis on üks heakskiidetud kiiritusrajatis. 2011. aastal toitu ei kiiritatud.

2.14. Muud liikmesriigid

Teistes liikmesriikides (Austria, Küpros, Taani, Soome, Kreeka, Iirimaa, Luksemburg, Leedu, Läti, Malta, Portugal, Rootsi, Sloveenia, Slovakkia) heakskiidetud kiiritusrajatisi ei ole.

2.15. Kokkuvõte Euroopa Liidu kohta

Järgmises tabelis on esitatud 2011. aastal Euroopa Liidu heakskiidetud kiiritusrajatistes ioniseeriva kiirgusega töödeldud toiduainete kogused (tonnides).

Tootekategooria	**BE**	**CZ**	**DE**	**EE**	**ES**	**FR**	**HU**	**NL**	**PL**	**RO**	**Kokku**	***%***
Dehüdreeritud veri	84,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**84,1**	***1,04***
Munavalge	32,8	0	0	0	0	0	0	422	0	0	**454,8**	***5,64***
Kalad, karbid ja kooriklooma d	153,1	0	0	0	0	0	0	38,5	0	0	**191,6**	***2,37***
Konnakoivad	3 050,9	0	0	0	0	510,6	0	352,6	0	0	**3 914, 1**	***48,52***
Kummiaraabik	2,1	0	0	0	0	69,2	0	0	0	0	**71,3**	***0,88***
Maitsetaimed ja vürtsid	238,1	24,2	152	19,2	307,5	0,6	142	199,6	105,8	20	**1 208, 9**	***14,98***
Kodulinnuliha	1 378,7	0	0	0	0	114,4	0	111,9	0	0	**1 605, 0**	***19,89***
Riisijahu	44,2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**44,2**	***0,55***
Köögiviljad	4,8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**4,8**	***0,06***
Kuivatatud toiduained	0	0	0	0	0	0	0	446,8	0	0	**446,8**	***5,54***
Muud	41,9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**41,9**	***0,52***
Kokku	**5 030,7**	**24,2**	**152**	**19,2**	**307,5**	**694,8**	**142**	**1 571, 4**	**105,8**	**20**	**8 067, 5**	***100***
Protsentuaalselt	***62,36***	***0,30***	***1,88***	***0,24***	***3,81***	***8,61***	***1,76***	***19,48***	***1,31***	***0,25***	***100***	

3. TOOTE TURULEVIIMISE ETAPIS TEHTUD KONTROLLIMISTE TULEMUSED JA KIIRITATUD TOIDU AVASTAMISEKS KASUTATUD MEETODID

Järgmistes tabelites on esitatud toote turuleviimise etapis tehtud kontrolli tulemused ja ioniseeriva kiirgusega töödeldud toodete avastamiseks kasutatud meetodid.

3.1. Austria

Analüüsitud toiduaine	Proovide arv: 126			Kasutatud Euroopa Standardikomitee meetod
	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	
Maitsetaimed ja vürtsid	44	0	0	EN 1788, EN 13751
Taimeteed	39	0	0	EN 1788, EN 13751
Kodulinnuliha	**43**	**0**	**0**	**EN 1786**
Kokku	**126**	**0**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**100 %**	**0 %**	**0 %**	

3.2. Belgia

Analüüsitud toiduaine	Proovide arv: 123			Kasutatud Euroopa Standardikomitee meetod
	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	
Puuviljad ja marjad	**8**	**0**	**0**	**EN 1788**
Toidulisandid	19	0	2*	
Nuudlid	26	0	0	
Köögiviljad	12	0	0	
Maitsetaimed	13	0	0	
Koorikloomad	21	0	0	
Molluskid	22			
Kokku	**121**	**0**	**2**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**98,4 %**	**0 %**	**1,6 %**	

* Kiiritamine ei ole lubatud

3.3. Bulgaaria

2011. aasta kohta andmeid ei esitatud.

3.4. Küpros

Analüüsitud toiduaine	Proovide arv: 6			Kasutatud Euroopa Standardikomitee meetod
	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	
Kuivatatud köögiviljad, maitsetaimed ja vürtsid	6	0	0	EN 13751
Kokku	**6**	**0**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**100 %**	**0 %**	**0 %**	

3.5. Tšehhi Vabariik

Analüüsitud toiduaine	Proovide arv: 40			Kasutatud Euroopa Standardikomitee meetod
	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	
Kalad ja karbid	1	1	0	EN 1785
Taimeteetooted	11	0	0	EN 1788
Vürtsid	8	4	0	EN 1788
Dieettoidulisandid	1	0	0	EN 1788
Kiirnuudlisupid	3	0	0	EN 1788
Kodulinnuliha	3	0	0	EN 1785
Värske puuvili	3	2	0	EN 1788, EN 1785
Kuivatatud seened	3	0	0	EN 1788
Kokku	**33**	**7**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**82,5 %**	**17,5 %**	**0 %**	

3.6. Saksamaa

Analüüsitud toiduaine	Proovide arv: 2 912			Kasutatud Euroopa Standardikomitee meetod
	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	
Juust, juustutooted ürtide ja vürtsidega	37	0	0	EN 1787, EN 1788, ASU§64 LFGB, L00.00-39
Juust, juustutooted ürtide ja vürtsideta	33	0	0	EN 1788, EN 1784, ASU§64 LFGB, L00.00-39
Maitsevõi	5	0	0	EN 1787
Munad ja munatooted	4	0	0	EN 1784
Liha (välja arvatud kodu- ja metslinnuliha)	4	0	0	EN 1786
Kodulinnuliha	92	0	0	EN 1784, EN 1786
Lihatooted (v.a vorsttooted)	46	0	0	EN 1786, EN 1784, EN 1788
Vorsttooted	47	0	0	EN 1786, EN 1784
Kala ja kalatooted	44	0	4*	EN 1786, EN 1788, EN 1789

Koorikloomad, karbid ja muud veeloomad, sealhulgas nendest valmistatud tooted	148	0	2* 2**	EN 1788, EN 1786, EN 1787, EN 1384, EN 13751, ASU§64 LFGB,L12.01-1
Supid, kastmed, sealhulgas kiirsupid- ja toidud	239	5	2* 5**	EN 1787, EN 1788, EN 13751
Teravili ja teraviljasaadused	44	0	3**	EN 1787, EN 1788, EN 13751
Kaunviljad, õliseemned ja pähklid	44	0	0	EN 1787, EN 1788, EN 13751
Kartulid, kõrge tärklisesisaldusega taimede osad	26	0	0	EN 1788, EN 13751
Värske köögivili	17	0	0	EN 1788, EN 1787, EN 13751
Kuivatatud köögivili	40	0	0	EN 1788, EN 1787, EN 13751
Värsked seened	11	0	0	EN 1788
Kuivatatud seened või seenetooted	142	0	6*	EN 1788, EN 13751, EN 1787
Värske puuvili	65	0	0	EN 1784, EN 1788, EN 1787, EN 13751, EN 1385
Kuivatatud puuviljad ja puuviljatooted	49	0	0	EN 1787, EN 1788, EN 13708
Kohv	2	0	0	EN 1788, EN 13751
Tee ja teelaadsed tooted	211	0	0	EN 1788, EN 13751, EN 1787
Valmistoidud	9	0	0	EN 1788, EN 1786, EN 13751
Toidulisandid	121	0	12*	EN 1788, EN 1787, EN 13751, (termoluminestsentsi meetod)
Maitseainesegud ja kastmelisandite segud	183	1	3**	EN 1788, EN 13751, EN 1787, (termoluminestsentsi meetod)
Kuivatatud maitsetaimed ja vürtsid	1 084	10	7**	EN 1788, EN 1787, EN 13751, (termoluminestsentsi meetod)
Muud	98	1	0	EN 1788, EN 13751, EN 13708
Ensüümid	4	0	0	EN 1788, EN 13751
Kokku	**2 849**	**17**	**46**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**97,83 %**	**0,58 %**	**1,58 %**	

* Kiiritamine ei ole lubatud ** Nõuetekohaselt märgistamata

3.7. Taani

Analüüsitud toiduaine	Proovide arv: 98			Kasutatud Euroopa Standardikomitee meetod
	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	
Dieettoidulisandid	23	0	3*	EN 13751, EN 1788
Maitsetaimed ja vürtsid	42	0	0	EN 13751, EN 1788
Taimetee	**3**	**0**	**0**	EN 13751, EN 1788
Kuivatatud kiirnuudlid	**16**	**0**	**3***	EN 13751, EN 1788
Supid ja kastmed	**8**	**0**	**0**	EN 13751, EN 1788
Kokku	**92**	**0**	**6**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**94 %**	**0 %**	**6 %**	

* Kiiritamine ei ole lubatud

3.8. Eesti

Toodete turuleviimise etapis 2011. aastal kontrollimisi ei tehtud. Eestis ei ole ühtegi laborit, kus analüüsitakse ioniseerivat kiirgust. Piiratud rahaliste vahendite tõttu ei saadetud proove välismaale analüüsimiseks.

3.9. Kreeka

Analüüsitud toiduaine	Proovide arv: 20			Kasutatud Euroopa Standardikomitee meetod
	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	
Vürtsid	9	0	0	EN 13751
Tee	9	0	0	EN 13751
Maitsetaimed	**2**	**0**	**0**	EN 13751
Kokku	**20**	**0**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**100 %**	**0 %**	**0 %**	

3.10. Hispaania

Analüüsitud toiduaine	Proovide arv: 208			Kasutatud Euroopa Standardikomitee meetod
	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	
Maitsetaimed ja vürtsid	156	5	1**	EN 1787, EN 13751
Taimeteed	**18**	0	**0**	EN 13751
Kuivatatud puuviljad	**13**	0	**0**	EN 13708, EN 1787
Molluskid	8	0	0	EN 1786
Liha	7	0	0	EN 1786
Kokku	**202**	**5**	**1**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**97,12 %**	**2,4 %**	**0,48 %**	

** Nõuetekohaselt märgistamata

3.11. Soome

Analüüsitud toiduaine	Proovide arv: 193			Kasutatud Euroopa Standardikomitee meetod
	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	
Kuivatatud vürtsid ja maitsetaimed	95	0	2	EN 13751, EN 1788
Toidulisandid, dieettoidud	35	0	3	EN 13751, EN 1788
Marjad, puu- ja köögiviljad	11	0	0	EN 13751, EN 1788
Tee ja taimsed valmistised	20	0	1	EN 13751, EN 1788
Muud valmistised	24	0	2	
Kokku	**185**	**0**	**8****	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**95,8 %**	**0 %**	**4,2 %**	

** Nõuetekohaselt märgistamata või kiiritatud rajatises, mis ei ole ELi poolt heaks kiidetud

3.12. Prantsusmaa

Analüüsitud toiduaine	Proovide arv: 112			Kasutatud Euroopa Standardikomitee meetod
	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	
Maitsetaimed ja vürtsid	18	1	0	EN 1784, EN 1788
Külmutatud koorikloomad või molluskid	13	0	0	EN 1784, EN 1788
Kuivsupid ja -kastmed	9	0	3**	EN 1784, EN 1788
Toidulisandid	10	4	2*	EN 1784, EN 1788
Konnakoivad	4	0	0	EN 1784, EN 1788
Lambaliha	3	0	0	EN 1784, EN 1788
Kodulinnuliha	11	0	0	EN 1784, EN 1788
Kiirnuudlid	1	1	0	EN 1784, EN 1788
Tee	13	0	0	EN 1784, EN 1788
Veetustatud seened, puu- ja köögiviljad	18	1	0	EN 1784, EN 1788
Kokku	**100**	**7**	**5**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**89,3 %**	**6,2 %**	**4,5 %**	

* Kiiritamine ei ole lubatud ** Nõuetekohaselt märgistamata

3.13. Ungari

Analüüsitud toiduaine	Proovide arv: 78			Kasutatud Euroopa Standardikomitee meetod
	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	
Vürtsid	60	0	0	EN 1788
Tee	18	0	0	EN 1788
Kokku	**78**	**0**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**100 %**	**0 %**	**0 %**	

3.14. Iirimaa

Analüüsitud toiduaine	Proovide arv: 110			Kasutatud Euroopa Standardikomitee meetod
	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	
Vürtsid	13	0	0	EN 13751 (sõeluuring), EN 1788 (kinnitus)
Maitsetaimed ja vürtsid	26	0	0	
Maitseained	6	0	0	
Seemned	8	0	0	
Pastatooted	2	0	0	
Nuudlid	7	0	0	
Tee	48	0	0	
Kokku	**110**	**0**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**100 %**	**0 %**	**0 %**	

3.15. Itaalia

Analüüsitud toiduaine	Proovide arv: 423			Kasutatud Euroopa Standardikomitee meetod
	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	
Kala, molluskid, koorikloomad	144	0	10	EN 13784, EN 1786, EN 1788, EN 13751
Maitsetaimed ja vürtsid	90	0	1	EN 13783, EN13751, EN 1787, EN 1788
Liha	67	0	0	EN 1786, EN 13784, EN 13751
Küüslauk ja sibulad	27	0	0	EN 1788, EN 13751, EN 1787, EN 13783
Kartulid	19	0	0	EN 1788, EN 13751, EN 1787, EN 13783
Kuivatatud seened	11	0	0	EN 13708, EN13751
Köögiviljasegud	9	0	0	EN 1787, EN 13783
Pähklid	8	0	0	EN 1787, EN 13708
Kuivatatud puuviljad	8	0	0	EN 1787, EN 13708
Konnakoivad	7	0	5	EN 1786, EN 1785
Värske puuvili	6	0	0	EN 1787, EN 1788, EN 13708
Taimeekstraktid	4	0	0	EN 13751
Toidulisandid	3	0	0	EN 13751
Nisu	1	0	0	EN 1787
Köögiviljad	1	0	0	EN 1788
Roheline tee	1	0	0	EN 13751
Pagaritooted	1	0	0	EN 1787
Kokku	**407**	**0**	**16****	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**98,95 %**	**0 %**	**1,05 %**	

** Nõuetekohaselt märgistamata

3.16. Läti

Analüüsitud toiduaine	Proovide arv: 42			Kasutatud Euroopa Standardikomitee meetod
	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	
Seened (soolatud, külmutatud)	13	0	0	MI 2143-91 VNIIMS SDP 5.4.4R.01:2010 SSI- Rapport 93-11(Sr 90)
Toidulisandid	2	0	5*	EN 1788
Kuivatatud maitsetaimed ja vürtsid	4	0	0	EN 1788
Kala ja koorikloomad	10	0	0	MI 2143-91 VNIIMS SDP 5.4.4R.01:2010
Küüslauk	1	0	0	EN 1788
Sojakaste	2	0	0	MI 2143-91 VNIIMS
Pomel	1	0	0	MI 2143-91 VNIIMS
Mineraalvesi	3	0	0	MI 2143-91 VNIIMS SSI- Rapport 93-11(Sr 90)
Kokku	**37**	**0**	**5**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**88 %**	**0 %**	**12 %**	

***** Kiiritamine ei ole lubatud

3.17. Leedu

Analüüsitud toiduaine	Proovide arv: 90			Kasutatud Euroopa Standardikomitee meetod
	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	
Toidulisandid	23	0	0	EN 13783
Maitsetaimed ja vürtsid	16	0	0	EN 13783
Tee	34	0	0	EN 1378
Kuivatatud köögivili	17	0	0	EN 1378
Kokku	**90**	**0**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**100 %**	**0 %**	**0 %**	

3.18. Luksemburg

Analüüsitud toiduaine	Proovide arv: 20			Kasutatud Euroopa Standardikomitee meetod
	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	
Toidulisandid	5	0	5*	EN 1788
Nuudlid	10	0	0	EN 1788
Kokku	**15**	**0**	**5**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**75 %**	**0 %**	**25 %**	

***** Kiiritamine ei ole lubatud

3.19. Malta

2011. aasta kohta andmeid ei esitatud.

3.20. Madalmaad

Analüüsitud toiduaine	Proovide arv: 303			Kasutatud Euroopa Standardikomitee meetod
	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	
Teraviljasaadused	26	2	0	EN 13751
Kuivatatud köögiviljad ja köögiviljatooted	28	0	0	EN 13751
Kuivatatud puuviljad ja puuviljatooted	40	0	0	EN 13751
Pähklid ja seemned	40	0	0	EN 13751
Kala ja kalatooted	26	0	0	EN 13751
Salatid, makarontooted ja supid	31	3	0	EN 13751
Lõhna- ja maitseained	98	9	0	EN 13751
Kokku	**289**	**14**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**95,4 %**	**4,6 %**	**0 %**	

3.21. Poola

Analüüsitud toiduaine	Proovide arv: 229			Kasutatud Euroopa Standardikomitee meetod
	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	
Kuivatatud maitsetaimed ja vürtsid	75	0	1	EN 13751, EN 1788
Pähklid	**21**	**0**	0	EN 1787
Köögiviljad (sh kaunviljad)	**14**	**0**	0	EN 1788
Puuviljad	**20**	**0**	**0**	EN 1784, EN 1787
Kala ja mereannid	**22**	**0**	**0**	EN 1786, EN 1788
Tee	**9**	**0**	**0**	EN 13751
Valminud juust, kodujuust, muu vürtse või ürte sisaldav juust	**10**	**0**	**0**	EN 1788
Valmistoidud	**15**	**0**	**1**	EN 1788
Liha, rups ja lihatooted	**16**	**0**	**0**	EN 1786, EN 1784
Toidulisandid	**12**	**0**	**2**	EN 13751, EN 1788
Eritoiduks ettenähtud toit	**6**	**0**	**0**	EN 1788
Kokku	**225**	**0**	**4****	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**98,25 %**	**0 %**	**1,75 %**	

** Nõuetekohaselt märgistamata

3.22. Portugal

Analüüsitud toiduaine	Proovide arv: 12			Kasutatud Euroopa Standardikomitee meetod
	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	
Maitsetaimed, vürtsid ja taimeekstraktid	12	0	0	PSL-meetod (fotostimuleeritud luminestsents)
Kokku	**12**	**0**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**100 %**	**0 %**	**0 %**	

3.23. Rumeenia

Analüüsitud toiduaine	Proovide arv: 79			Kasutatud Euroopa Standardikomitee meetod
	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	78	0	1***	EN 1787, EN 13751
Kokku	**78**	**0**	**1**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**98,7 %**	**0 %**	**1,3 %**	

*** Kiiritatud rajatises, mis ei ole ELi poolt heaks kiidetud

3.24. Rootsi

Analüüsitud toiduaine	Proovide arv: 5			Kasutatud Euroopa Standardikomitee meetod
	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	
Kodulinnuliha (erinevad linnud)	5	0	0	EN 1784
Kokku	**5**	**0**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**100 %**	**0 %**	**0 %**	

3.25. Slovaki Vabariik

Analüüsitud toiduaine	Proovide arv: 18			Kasutatud Euroopa Standardikomitee meetod
	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	
Pähklid	10	0	0	EN 1784
Õliseemned	3	0	0	EN 1784
Purustatud tuunikala õlis	1	0	0	EN 1784
Küpsised ja teraviljabatoonid	3	0	0	EN 1788
Lihatooted	1	0	0	EN 1784
Kokku	**18**	**0**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**100 %**	**0 %**	**0 %**	

3.26. Sloveenia

Analüüsitud toiduaine	Proovide arv: 20			Kasutatud Euroopa Standardikomitee meetod
	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	
Vürtsid	8	0	0	EN 13751, EN 1788
Toidulisandid	4	1	0	EN 13751, EN 1788
Küüslauk	4	0	0	EN 13751, EN 1788
Riis	1	2	0	EN 13751, EN 1788
Kokku	**17**	**3**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**85 %**	**15 %**	**0 %**	

3.27. Ühendkuningriik

Analüüsitud toiduaine	Proovide arv: 130			Kasutatud Euroopa Standardikomitee meetod
	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljasegud	51	2	2	EN13751, EN 1788
Värsked ja töödeldud (välja arvatud kuivatatud) maitsetaimed ja vürtsid	14	0	0	EN13751, EN 1788
Muud	5	0	0	EN13751, EN 1788
Nuudlid ja veetustatud aasiapärased toidud	10	2	2	EN13751, EN 1788
Köögiviljad	1	0	0	EN13751, EN 1788
Supid ja kastmed	11	1	1	EN13751, EN 1788
Toidulisandid	17	2	1	EN13751, EN 1788
Kuivatatud kala ja mereannid	8	0	0	EN13751, EN 1788
Kokku	**117**	**7**	**6****	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**90 %**	**5,4 %**	**4,6 %**	

** Nõuetekohaselt märgistamata, puuduvad tõendid, et kiiritamine viidi läbi ELi poolt heaks kiidetud rajatises

3.28. Kokkuvõte Euroopa Liidu kohta

Järgmises tabelis on loetletud kõik analüüsitud proovid ja saadud tulemused kogu Euroopa Liidu kohta:

LIIKMESRIIK	NÕUETELE VASTAVAD PROOVID	EBASELGE	NÕUETELE MITTEVASTAVAD PROOVID	PROOVID KOKKU	PROTSENT ELI KOGUPROOVIDE ARVUST
AT	126	0	0	126	**2,3 %**
BE	121	0	2	123	**2,2 %**
BG	NDS	NDS	NDS	NDS	
CY	6	0	0	6	**0,1 %**
CZ	33	7	0	40	**0,7 %**
DE	2 849	17	46	2 912	**54,0 %**
DK	92	0	6	98	**1,8 %**
EE	NAC	NAC	NAC	NAC	
EL	20	0	0	20	**0,4 %**
ES	202	5	1	208	**3,8 %**
FI	185	0	8	193	**3,5 %**
FR	100	7	5	112	**2,0 %**
HU	78	0	0	78	**1,4 %**
IE	110	0	0	110	**2,0 %**
IT	407	0	16	423	**7,8 %**
LV	37	0	5	42	**0,8 %**
LT	90	0	0	90	**1,7 %**
LU	15	0	5	20	**0,4 %**
MT	NDS	NDS	NDS	NDS	
NL	289	14	0	303	**5,6 %**
PL	225	0	4	229	**4,2 %**
PT	12	0	0	12	**0,2 %**
RO	78	0	1	79	**1,5 %**
SE	5	0	0	5	**0,1 %**
SK	18	0	0	18	**0,3 %**
SI	17	3	0	20	**0,4 %**
UK	117	7	6	130	**2,4 %**
EL KOKKU	**5 232**	**60**	**105**	**5 397**	**100 %**
	97 %	**1 %**	**2 %**	**100 %**	

NDS: Ei esitatud andmeid
NAC: Ei analüüsitud

4. KOKKUVÕTE

Käesolev aruanne hõlmab perioodi 1. jaanuarist 2011 kuni 31. detsembrini 2011. Aruanne hõlmab teavet, mille 25 liikmesriiki on komisjonile edastanud. Andmeid ei esitanud Bulgaaria ja Malta.

2011. aastal oli 13 liikmesriigis töös 24 vastavalt direktiivi 1999/2/EÜ lõike 7 artiklile 2 heakskiidetud kiiritusrajatist. Ühtegi uut kiiritusrajatist ei ole heaks kiidetud. Ühtegi heakskiidetud kiiritusrajatist ei suletud. Viies kiiritusrajatises 2011. aastal toitu ei kiiritatud (andmeid ei esitatud kahe Bulgaaria rajatise kohta).

Liikmesriikides töödeldi ioniseeriva kiirgusega kokku 8 067,5 tonni tooteid, millest 90,45 % kiiritati kolmes liikmesriigis: Belgias (62,36 %), Madalmaades (19,48 %) ja Prantsusmaal (8,61 %). Kolm suurimat tootekategooriat olid konnajalad (48,52 %), kodulinnuliha (19,89 %) ning kuivatatud maitsetaimed ja vürtsid (14,98 %).

Võrreldes 2010. aastaga (9 263,4 tonni) on Euroopa Liidus kiiritatud toodete hulk veidi vähenenud. Prantsusmaal vähenes märkimisväärselt kuivatatud maitsetaimede, vürtside ja köögiviljasegude ning kodulinnuliha ioniseeriva kiirgusega töötlemine: vastavalt 65 % ja 75 %. Madalmaades kasvas 2011. aastal peamiselt munavalge järsult suurenenud koguste kiiritamise tõttu ioniseeriva kiirgusega töödeldud toodete hulk 2,85 %.

25 liikmesriiki esitas teabe toodete turuleviimise etapis tehtud kontrollimiste kohta. Ühes liikmesriigis ei viidud ametlike kontrollimiste käigus läbi ühtki analüütilist kontrolli, sest puuduvad sobivad laborid ja proovide saatmine analüüsimiseks välismaale oleks liiga kulukas.

24 liikmesriigis võeti kokku 5 397 proovi, kusjuures 67,4 % proovidest võeti kolmes liikmesriigis (Saksamaa 54 %, Itaalia 7,8 % ja Madalmaad 5,6 %). 5 232 proovi (97 %) vastasid direktiivide sätetele, 105 proovi (2 %) nõuetele ei vastanud ja 60 proovi (1 %) analüüsi tulemused olid ebaselged. Proovide ebaselge tulemus on enamasti seotud sellega, et kiirtesti positiivseid tulemusi ei kinnitatud ja/või on keeruline kindlaks teha, milliseid liittoiduaine koostisosi on kiiritatud, isegi kui need on märgistatud. Kaks peamist põhjust, miks analüüsitud proovid nõuetele ei vasta, on ebakorrektne märgistamine ja keelatud kiiritamine. Nõuetele ei vasta ka kiiritamine rajatistes, mis ei ole ELi poolt heaks kiidetud. Täpsemad põhjused, miks analüüsitud proovid nõuetele ei vasta, on esitatud tabelites, mis kajastavad igas liikmesriigis sooritatud analüüse.